

ДѢВІНА РОДЖЕВСКЪ

ГАЗЕТЬ ПОЛІТІКЪ ШІ ЛІТЕРАЛЬ.

АВЕІЛЛЕ МОЛДАВЕ

GAZETTE POLITIQUE ET LITTÉRAIRE

ЕШІЙ.

Бкс: Га. Домінік Барон де Рюкман, Консільєр де Стат актюел а М. Г. Ампаратураї Росії, шіл сав Генерал Ко-скла фі Прінціпіату, сав порніг де аїчі фі 17 Іюніе ла Буковінії:

Д. Колонелу Н. Мауро-кордат аз авт чинств а з аносої пе Бкс: Га пан ла Фокшані.

(Зрма дескрайї Інагурації
Академії)

Фнкврса ачестор аїй, 3420 де Тицерій пе рінда сав Ампаратураї де Фнвзілтва Охолелор публіче аїчі фі 17 Іюніе пе ла шкса Охоле цв-нітаве, фнфінцате де ла Ф. Троадчирѣ Рег-лементуляї.

Шкса дин аїй май врдничий Бакій сав три-мес кв-келтвла статвлбй ла Вніверситета ши Академія де Віена; Атестатурие Гимназіє Венгриї афландусъ потривите кв а лор цін-це, ачле Академії аз примит пе Тицерій Молдо-вени дескватвторї ла класурие Філософичеши Техніче, щ де асемнє Факултат скзамен, аз ка-цинг ангрб толде мертврї де Еліненціе.

За фндемнаїї Енітропіїї дин десекбите парції сав однат вірбаж вредничий, де а парадосї фн-налте Ойєктврї тцієтичне, а карора парадоси-ре пнв аквла аз ши 8рмат деля трактвла аз ехоластик де одатв фнкврпринсвла Гимназіїї.

Дин поронка А. В.: Чистита Енітропіє кв фнпредвнл вікрапъ новлвїй мідвлар Д. Вист: Некблай Кашта, аз прегатит аквм лакашла Мвзилор; Ачесте квніфрате де тоате азор а-трибутврї кв фнкредире фнтра астзж аз аеск-темплв, чели сав сфинцит, спре а тнавбці пе Тицеримї кв одоарнле челе май прецвдосе ши май транніче а віртвшій ши а фнцвленчоней.

Пентрв де аїчнїце ла ачел мкнітвторю скопос, А. В.: аїй Еніевонт а ленюи провізорник Аїе-змкніл де організація рамвлбй де Фнвзіл-твра пнв канд аплікація віа драта ачле де кв-вінцз.

В8прндерѣ ачестврї Реглемент лн привирѣ матерінлор че сав вор парадосї, єсте 8рматовре: (Зрмбзя четирѣ капвлбй I дин Реглемент.) Кв ачест фелю де ржндуалв сав лнтемеа зв астзл ла ресарнтвла Европї 8и ашезамжит де лнвзіл-тврї, каріе сав фнрічирѣ Офіцітвлбй сав символ віа рівндрса асвпра дорнторнлор дрѣпть лвмннв,

JASSY.

S. Ex. M. le Baron de Rückman, consul-général de Russie dans les principautés, vient de partir d'ici pour Bucarest le 17 Juin.

M. le Colonel N. Maurocordato a eu l'honneur d'accompagner S. Ex jusqu'à Focchany.

(Suite de la description de l'inauguration de l'Académie.)

Dans le courant de cette année 1835 ont été ouvertes à la jeunesse studieuse, les écoles établies à Jassy, ainsi que les six instituées dans les districts en vertu du nouveau règlement, six des élèves les plus distingués ont été envoyés au frais de l'état à l'académie de Vienne.

Des attestats du Gymnase Basilien, s'étant trouvés conformes aux connaissances acquises, cette académie a admis les jeunes Moldave au cours de philosophie et ils ont subi leur examen d'une manière honorable.

A la vive satisfaction de la curatelle il s'est trouvé différentes personnes capables de professer les hautes sciences et le cours en a été ouvert à dater de l'année scolaire écoulée à la fois dans les gymnases susmentionnés.

D'après les dispositions de l'honorable Curatell le aidée des lumières et du zèle de son nouveau membre, M. le Vestiar N. Cantacuzène on a procédé à l'ouverture de ce nouveau sanctuaire des Muses, avec l'espoir fondé que la jeunesse y trouvera les moyens d'y développer des vertus civiques et des talents utiles. Pour atteindre ce but important, Son Altesse Sérenissime a bien voulu confirmer provisoirement le règlement qui doit régir les études, se réservant au tems et à l'expérience d'en faire sentir l'utilité.

La teneur de ce règlement en ce qui concerne les différentes branches d'études est ainsi qu'il suit: (Soit la lecture du premier chapitre du Réglement).

C'est sur ces bases que va s'élèver aujourd'hui à l'Orient de l'Europe une institution scientifique, qui va répandre dans toutes les classes, les lumières de la vraie civilisation qui fera éclore dans le coeur de la jeunesse le germe des vertus et leur offrira des vastes moyens d'utiliser leur existence en s'exerçant dans les arts libéraux. Get-

БА СВДИ ДИ ПНИМЛЕ ЛОР СИМИРІ ДЕ ВІРСТӨТЕ, ШІ
БА ПОВЦЫН МӘННЕЛЕ ЛОР КАТРА ФОЛОСИТОДЕ МЕ-
ШІШІШТӨРІЙ.

Съйтъ повѣйши рѣкъ аще торъ ѿидѣвѣ пъзите къ
сфиценіе де дд: профессоръ, ши квороа ій ли
юбуетъ чурческъ кредитницъ, тинеримъ фаръ а съ
дистрина, за пъте личеши а ридѣплині тотъ къръ-
евъ ае ливашатъ къръ.

Лінгвістъ Академіє автм фінкредире, ка пірі,
цій вор фі-марктбрі дє спорюл ши лібчанзаци, їх
Філор, Енсегрика лійва адпз кв але сале сін-
те лінвізатбрі, ши союетатѣ ва кашнга фоле-
снтоаде Мілльярі, че єсте снігхръл скопос ал а-
чествъл ашаджимліт, каңде пдагат, прегвтніт, ши
лінфіннат дє ۰: В: ся ба лімподові лівей
кв илмнле дє Академіє Міхайланъ,
лінтрв меморіа ши слава стрялвчнтьлвъл Сїл 8-
зиторій, ши лрепт семн дірек्बношицій, че «ва
єсте датоаде Натрія.»

Зи єтвізастин: За транска Прѣ Жизла-
цатъл Нострѣ Алом! За транска Ми-
Хайлана! ах, дасънаг дѣ нож орї дин фѣн-
дзл ини мій 8иції тицеримій априце дѣ рѣна фло-
вцатърилор ши юноскитоадре фачерилор дѣ віне
чє ли саб прегзгит. Дакромій дѣ дюніе ах 18-
рат десура фецій квтражилор пэршцій, карій ах
мѣлцинит Пропій ки-вѣд приш асемине міжловіе
жиндувшавіта фріпифѣ фіплор, ши стражій,
прецьнторй 8ибі асемине віне, ах мѣтѣрніе а-
шве а лор мѣлциній.

Пре ф. д-кв тоці пофтицій а8 биневонт а ви-
зита тоці спортаціент худае, дормитоаріае, саліае
дестбдій, класбдій, кашцілеріа ші архівіа бнітіропіеі,
трапездаріа, саіа санчегій, Гардероба шнкіле а.
таріа деаист ашаханіт, 813т а8піа піода
акелор май шіміріте ки европа, ші тоцій а8 ми-
тбрнсит а лор мәлдіжамде пентр бұна ғандыла,
кұраценіа ші ексактеңа кафе-прітбтиндіне есте ор-
ганизатат.

Двін п'ятацькі М. Сале, аз 8-мата пентр⁸
пофтицій Богорії, пентр⁸ Адлер-Цофесорі ши Єлевей
о Густаре, якож са 8 фракт⁸ тоаст⁸ Крі та синтат⁸
Стрелчн⁸ Альбай Фр⁸ зитор ал Академії ши а
дмпредн⁸ Академій. Сара Зидан⁸ Академій
ши арх⁸ аз фост аз 8 міната.

Ли д'ячест князь атъ Урмат Тюльгюраціа 8ней
Академії дѣ ливаситъ єзъ, а квія принципії ежніт
меніте а розвирса деспюа, імъблій Модовицескі
о Аб'єтъ лѣмн-аре, а формарисі варсаній Фолоси-
торій ши ли стаде, де а сложі кѣ спорій па-
тря.

ТУРЧИА.

М. О. Солтана її по міт о депо таціє Екс-
праордінарі, філософія да а мерче да Віена спре
а Херетісі пе М. О. Ампарат їа Фердінаңа ¹, да
пойдіж їа антиохії сале.

Ініціатива дипломатії відносно Франції та Італії була зроблена Ферік-Амет-Паша, ся ва порті після поїздки, спріє а трапіні а єї фундаментальніше ші ва петреце лн Віена
відтепер хіле.

te jeunesse guidée par des professeurs penétres de la saintéte de la mission qu'ils ont à remplir pourra sans s'expatrier faire des études fortes et classiques.

Cet établissement, nous l'espérons, répondra pleinement par ses progrès à l'attente des parents et leurs fils pénétrés des saints préceptes de la religion qu'on s'efforcera de leur inculquer et enrichis des connaissances qu'ils puiseront dans ce sanctuaire des sciences deviendront des membres utiles de la société; car tel est le but de cette institution dont l'idée et l'exécution doivent être rapportées toute en entière à Son Altesse. Cette académie portera désormais le nom de l'académie Michel, tant pour éterniser la mémoire de Son bienfait inapréciable que pour faire acte de la reconnaissance de la patrie. »

Ce discours a été suivi des acclamations réitérées de: Vivenotre Prince, Vive l'Académie Michel! et tous les assistants, convaincus de l'utilité de cette institution firent des voeux sincères pour sa prospérité et pour celle de Son illustre fondateur, tandis que les parents ne pouvaient voir sans une vive émotion, se réaliser ainsi un de leurs voeux les plus chers, en acquérant ces moyens d'assurer le bien être de leurs enfans.

Le comité académique et MM. les professeurs ont ensuite eu l'honneur d'être présentés à S. A. S. Le Prince et toute l'Assemblée visitèrent ensuite les appartemens, les dortoirs, les salles d'études, les classes, l'archive des écoles, le Réfectoire, la chambre des malades celle de la garde-robe et les dépendances, qu'on a trouvées bien distribués et arrangés d'après les meilleurs établissements de ce genre, et on admira par tout l'ordre et l'exactitude du service.

Après le départ de LL. AA. SS. il a été servi dans le réfectoire un déjeuner pour les invités, les professeurs et les élèves, où y porta des toasts pour la prospérité du fondateur de l'Académie et des coopérateurs à cette grande œuvre. Et le soir l'édifice a été illuminé.

C'est ainsi que fut terminée l'inauguration d'une nouvelle Académie, dont le but principal est de donner à la jeunesse Moldavé une instruction solide, d'en former des hommes utiles et capables de servir la patrie.

TURQUIE.

Le Sultan a nommé une députation extraordinaire chargée de se rendre à la cour de Vienne pour y complimenter S. M. l'Empereur Ferdinand I sur son avènement au trône. Cette députation à la tête de laquelle se trouve Ferik-Achmet-Pacha partira sous peu pour remplir sa mission et séjournera, dit-on, quelques jours dans la capitale d'Autriche.

ФРАНЦІА.

Рівла Лоар, а8 рзвз'єсат ла Невр, Брюар, Пюїї, ші лнтрє Блоа ші Тюї; лнтрє 8и мілєт апелє а8 крескът де 12 паме, ші о мчлімє дє лемнє дє Абраре, скжндаші щі вателе пі8те пе апз.

Подзла кареле єра фікът пестре рі8ла Тарона ла Мбет, са8 с8упат. Дврмат ріле челе рупите к8 рзпеціюне са8 іхсітди подзла Пішага, а крдя арие са8 р8пт, лнкат комнікаціїле департамент8льй пострад к8 департамент8ла дє Арген, са8 прекърмат.

Міністіръ Мбет, афльтодре пе марціліе рі8ла8і са8 парасіт лндана дє квлбзрії е каріе а8 скапат лнтро каса лнвчіната. Відітъ, каре а8 патіміг мчл, дин норочире н8 са8 дзрмат, прекъм са8 сокогъ, кентръ а са апронієре дє рі8.

БЕЛЦІА.

А з і8ніе а8 трікът пін Еркеска Контелье Межан щі Барон8ла Біллінг, сосії дє ла Лондра ла Остенде к8 піроскафа єрл о8 леєе поз. Ії квлтогеск ла Мінхен, авкнід к8 джніїй ініманді идл8й Август дє Портгалья, Азка дє Ліхтенберг, соре а о дензне ти моржит8ла Крдеск ла Мінхен.

ІТАЛІА.

Оперсана каре а8 рзпосат ти Амеріка, а8 дз-нійт Папі о сомв дє 1,200,000 лий к8 кон-діце ка-сї слжаскъ о літбргіе пентръ рзп-8с8л с8флєт8льї с88.

ІСПАНІА.

О скрісоафе дє ла Сната 8нде са афла Тен-рал Квартіра лді Дон-Карлос дік 31 Маї, лнрі-тицзя, ка Меріно а8 авт о стрзлочіта ви-р8нцз а8іра трзлор Взесі ла Лерма. А-чест шеф таръ са арага к8 ноз п8тері, ші тог одатз не фаде а креде, ка аса лнтр8ніре к8 Зома-лакарегі н8 ва лнтарзіт.

Са почате зінє къ ачестъ лнт8мпладе дескі зе ачест8ї генерал порціле Кастилї.

Ал пострад кореспондент не фаде а пріві лннін-те т8лбхрзріле че а8 са се лнт8мплада Мадрід, а8 сосірѣ к8рієр8льї лнсарінат к8 յасп8нс8л анипротів інте8енцїї.

ВАРІЕТЪЦІ.

(Зрима волж8льї л8ї Капітан Роз.)

Ніскірі н8 са зірѣ, зінє Капітан8л Роз, такар 8и лтом дє опа, а фара дє в8рф8рї негре дє стянчі, каре са відѣ фн десебіти департаре, ші німіка н8 са арага 8мпремію8ла орізо8льї, ае кват о а8коафе л8мінас8. Ачеста лнтр8 д8евар єра о фмф8цошафе фоарте т8иств. Де ші т8спнеле ші веуніка гївз л8чече, т8т8и самзи к8 оп8стіетате т8иств ші дезнадажд8ітв; пентръ 8и ом; С8пт а са лнрі8ріре гандіфъ л8саш єс-те слябнінта, лнчт8вз а8кіа, а орс8ва ші а са лнгріже дє к8рісігате. Прет8тініне єра Зніформітате, твчере ші м8арте. О лн-

FRANCE.

La Loire a débordé à Nevers, Briart, Pouilly, et entre Blois et Tours elle a cru subitement de 12 pieds, elle charrait une grande quantité de bois, charpente, planches, etc.

Le pont suspendu établi sur la Garonne à Muret a été emporté. Ses débris entraînés avec violence sont venus frapper le pont de Pinsaguel, dont deux arches ont été rompus, en sorte que la communication de ce département avec celui de l'Arriége se trouve interrompue sur ce point.

L'hospice de Muret, situé sur le bord de la rivière, a été évacué. Les sœurs de charité se sont réfugiées dans une maison voisine. L'édifice, qui paraît avoir souffert, n'a heureusement pas réalisé les craintes que son voisinage de la rivière inspirait.

BELGIQUE.

On écrit de Bruges, le 1er juin: Aujourd'hui, ont passé par cette ville, le comte Méjean et le baron de Billing, arrivés de Londres à Ostende par le bateau à vapeur du Earl of Liverppol. Ils se rendent à Munich avec le coeur du Prince Auguste de Portugal, duc de Leuchtenberg, pour le déposer dans le caveau royal de Munich.

ITALIE.

Une personne décédée en Amérique a légué au Pape une somme de 80,000 piastres espagnole, sous la condition que le St-Père dirait une messe pour le repos de son âme.

ESPAGNE.

Un lettre écrite d'ognite en date du 31 mai, où se trouvait le quartier-général de Don Carlos, annonce que Mérimo a obtenu un brillant succès à Lerma. Ce chef repartait avec une nouvelle force, et on a tout lieu de croire que sa jonction avec Zumalacarreguy ne tardera pas à avoir lieu, cette affaire ouvrant pour ainsi dire à ce général les portes de la Castille.

Notre correspondant de Madrid fait prévoir les troubles qui éclateront probablement à l'arrivée du courrier porteur de la réponse négative à la demande d'intervention.

VARIÉTÉS.

(Suite de la description du voyage du Capitaine Ross.)

Nulle part, dit le capitaine Ross, on n'apercevait un seul atome d'eau; excepté quelques points noirâtres de rochers, se dressant de loin en loin rien n'apparaissait tout à l'entour de l'horizon qu'une couche uniforme et couchante. C'était, à vrai dire, un triste tableau. Malgré l'éclat dont elle brille, cette terre, la terre des neiges et des glaces éternelles a toujours été et sera toujours un désert morne, désolé et accablant pour l'âme; sous son influence, la pensée elle-même est paralysée; elle cesse d'agir, de percevoir, de se soucier même de ce qui pourrait la stipuler par sa nou-

кільдіре поетіка ғылудар саб сіргіті а лескіе ачепа
чө нө аре варіетате, үндеге німік нө съ мішкя,
нө съ скімбя, ші үнде ділпұрғұрға тогыл есте
тот ачелаш, морт, ші ғігечат.

Прегатірле пентрұ Ернатік саб ғиңепті ғи-
датз. Правда саб дезверкат, ші саб сіг 8 іп-
сіт ғиңр'о магажіе фікітта пе оінсіз ғиңечінат;
ғиңаполіре саб ашешіт үн обсерваторійм. Машіна
де бапор каре де мұлтада време Ера ғиңай
о сарбінә неголосітоаде ғасылый, асеміне фұ скла-
съ, ші ақыл че а күпінді, ал ләрітік ғінін-
жыл; апои саб фікіт кү де алтыннұл черче-
таре провіант8л8і, ші саб гаісіт де ақынс пе дой-
ані ші үнде л8ній, даңда фіешкүрға Матро3 ғи-
дест8латз порцие. Д8пі ачесте ғасыл фінн 8-
ш8рат, ал п8т8т а са ғедіка д8пі к8мпана
ғиңазрій, ші сфершінд8съ ачесте л8кфаре ғл
Ера ғиңалцат де 9 палмаче; апои л8 ғиңечі-
рат к8 үн 51 А де гұңға ші де омат, спре ал ск8-
ті де ф8рт8ній, де асемене саб фікіт ші үн
фелю де ақондеремпіт тог пентрұ ачел скопос.

Ниміне нө есте ғарделе съ нө фіе-четит к8 мағе
ннтерес прекв8тире фікітте де капитан8а Пағн
пентрұ бинеле ғиңаж8л8і съ ғиң време Ернірій ла
ннсіла Мелвил, ғиңсъ ачесте а капитан8л8і Ross
н8 а8 фост май п8ции ғиңзелепте, д8пі к8м съ ба
у8дека дин ғрмвтоаде дескірде:

Акоперниш8а ностр8 саб ғаттіт ғи л8на л8й
Октомберіе, ғиңсъ нерамасе де акоперіт под8лк8
омыт ші а фане с8віршіре ғиңаж8л8і, алте оған-
д8нр' саб ғиңепті тог одат ғи л8нтр8л ға-
с8л8і. О камарз саб ғаттіт ғи фане пентрұ а-
ш8заре лағылор ғиңаж8л8і к8м ші пентрұ б8-
ннтаре ші соға, цивій де арамъ скодаса. Аин а-
честе Ера ғиңаршіте ғиңпред8л8л апартамент8-
л8і пентрұ ад8чаре лағылор; Абс8пра б8къ-
таре ші а соға саб фікіт борте ғи п8нте ші
саб п8с аиче варз де фіер к8 ф8н8л ғи чос;
вапорій саб пріміт ғи ачесте васа ші аиче саб
ғиңеснт ғиңатз. Ной ғиңаж8ем динт8н тай-
кай вом п8т8 л8а пріфак8цій ғи апз, ғиңсъ
ш8т8сіт ғиңатз, к8 ғиңечаса к8 тогыл, ғиңжат
нам п8т8т аве ннші үн фолос.

Ачест мижақа8 фост үн8л дин челе май б8нн
динтре каре ной ам ғиңреб8ицат; ғиңнда одда қа-
латорлор 8скатз, ғл н8к кр8цат нөвоннша де
а снлн температ8ра, прек8т саб фікіт ғи алте
ғиңпред8р8р ға са се ціе вапорій ғи старе фірт8-
са, п8на че съ вор « десн пе п8речій дин л8нтр8
а п8нцей; саб ибіт тог одат о маде икономіе
де миствінр, к8чай ам афлат к8 о температ8ра де
40 п8нла 50, гра: Ера де ау8нспентр8 а8ска одда,
ши а о ғиңалз8 бине, н8 прек8т ғи алте васе
үнде т8ріб8а а са спори п8нла 70. граде.

(Ва ғрм.)

veauté partout l'uniformité, le silence, et la mort.
Une imagination poétique s'efforcerait en vain de
trouver matière à description dans ce qui n'offre
aucune variété, où rien ne se meut, rien ne change,
mais où tout est à jamais, le même, mort et glacé.

Les préparatifs pour l'hivernage commencèrent
aussitôt; la poudre fut débarquée et mise en sûreté dans un magasin construit sur une île voisine;
un observatoire fut élevé à peu de distance. La
machine à vapeur, qui depuis long-temps n'était
qu'un fardeau inutile pour le navire, fut mise à
terre, et la place qu'elle occupait accrut d'autant
l'espace destiné à l'équipage; on passa ensuite une
revue exacte des vivres, et il s'en trouva assez
pour deux ans et dix mois, en accordant la ra-
tion entière aux matelots. Le navire se trouvant
considérablement allégé, il fallut rompre la gla-
ce à l'entour; afin qu'il pût se mettre au niveau
de la ligne de flottaison. Cette opération terminée
il s'éleva de neuf pouces; on l'entoura alors d'une
muraille de glace et de neige pour le mettre à
l'abri du froid, et une sorte de toiture fut constituée
dans le même but.

Il n'est personne qui n'ait lu avec intérêt les
précautions prises par le capitaine Parry, pour le
bien-être de son équipage, pendant son hivernage à
l'île Melville; celles du capitaine Ross ne furent
pas moins ingénieuses, ainsi qu'on en jugera par
les détails suivants.

Notre toiture avait été achevée dans le cours de
ce mois (Octobre), mais il nous restait encore à
couvrir le pont de neige, et à mettre la dernière
main à notre muraille. D'autres dispositions avaient
été prises en même tems dans l'intérieur du navire:
une chambre avait été construite sur l'avant
pour recevoir les coffres de l'équipage, ainsi que
la cuisine et le four; des tuyaux en cuivre, par-
tant de ceux-ci, circulaient autour de l'appartement
pour le transport de la vapeur; des ouvertures
furent faites dans le pont au-dessus de la cui-
sine et du four, et nous y placâmes des vases en
fer, ayant leurs concavités dirigées en bas; la va-
peur était reçue dans ces vases, et s'y condensait
aussitôt. Nous espérions dans l'origine que nous
pourrions l'en retirer convertie en eau, mais nous
trouvâmes bientôt qu'elle s'y gelait complètement, de
sorte que nous ne pûmes en tirer aucun parti.

Ce moyen fut un des meilleurs de ceux que nous
adoptâmes; en tenant à sec la chambre de l'équipage
il nous épargna la nécessité de forcer la température
comme on l'avait fait en d'autres circonstances,
afin de maintenir la vapeur à l'état gazeux jus-
qu'à ce qu'elle se condensât sur les parois intéri-
eures du pont; il en résultait en même tems une
grande économie de combustible, car nous trouvâ-
mes qu'une température de 400 à 500 suffisait
pour rendre la chambre sèche, et très confortable-
tandis que, dans les bâtiments qui nous avaient
précédés, il avait fallu l'élèver jusqu'à 700.

(Suite au prochain No:)